

حصیر چی بابا

آذربایجان ناغیل لاریندان بیر تومه

زهرا عاشورزاده
ZAHRA ASHERZADE

عاشرزاده، زهرا - ۱۳۴۰

حصیرچی بابا / زهرا عاشرزاده. — خوی :

قراقوش، ۱۳۸۰.

۱۹ ص. : مصور.

ISBN: 964-93375-9-8

فهرستنويسي بر اساس اطلاعات فيبا.

ترکي.

۱. افسانه ها و قصه های آذربایجانی.

الف. عنوان.

۳۹۸ / ۲۰۹۵۵۳

GR ۲۹۰ / ۲۴ ع ۶

م ۸۰ — ۲۱۰۹۶

كتابخانه ملي، ايران

نام کتاب : حصیرچی بابا

مؤلف : زهرا عاشرزاده

ناشر : انتشارات قراقوش

قطع : وزيري

نوبت چاپ : اول

چاپ : خوی - بهكار (۰۴۶۱) ۲۲۲۷۲۶۴

طراحی روی جلد : بهكار

سال چاپ : ۱۳۸۰ شمسی

تیراژ : ۱۰۰۰ جلد

قیمت : ۳۰۰ تومان

شابک : ۹۶۴-۹۳۳۷۵-۹-۸

حصیرچى بابا

بىرى وارىدى، بىرى يوخ ايدى، اوول زامان اىچىنده، قلبىر
سامان اىچىنده، دوهەر توب اوينار كن، اسکى حامام اىچىنده ...
بىرمملكتىن بىرىنده، بىر پادشاه وارىدى، قاباخكى شاهلار تكىن،
إئىلە نە اولدوم دلىسى دئىلدى، عاغىللى دىئن، عاغىللى ايدى، هر
بىرى گوللوك گولوستانلىق، گوسترن وزىرلىرىنىن، يالان شۇز لرىنه
قالماز ايدى، مملكتىن حالىنى، احوالىنى اويره نمك اوچون، يئۇ به يئۇ
گزىب، دولاناردى .
گونلردهن بىرگون، يىنە بىر بعضى يئرلىرى، گزىب گورمك و خالقىن
وضعىنى يوخلاماق و آرزوЛАРИنى، اويره نمك فكرىنە دوشموشدى .
گونونى گون ائتمەيە باخان، وزىرلىرىندن بىرى، پادشاھين
گوزونە گىرمك اوچون، يوخسا، خالقىن حالىنى اونون گوزونىن اوzac

ساخلاماق اوچون، نه دئير: "پادشاهيم، هركس اوز ايشيندە، هركس اوز آشيندە، يئيب - ايچىب، ساغلىغىنىزا، دوعا ائدىرلر، يورو لماغا دىمەز، ساراي دان چىخاسىز؛ ايندى كى گئتمەيى، موراد ائدىرسىنىز، بو وزىرى دە، قوللۇغۇنۇزدا گوت سورون، يورو لۇغۇنۇز يئرە، جان يا پىمامام، آيا غىنىزىن باسىدېغى توپراغا، اوز سورتەرم ."

پادشاه دئدی : " آی منیم وزیریم؛ خالقین حالینی، یو خلاماق
آساندی؟ خالقین حالینین، بیر او جو، اینسانین قلبينه با غلی دور، بونو
قاندین، اگر مین آه دینله رسن، مین در دین بیرینه، درمان او لا بیله رسن؟
سنى گوتوررم، آمما کیم اولدو غونو بیلدیرم زسن !

بو قرار دان سونرا، دمیر چاریق گشیب، دمیر عصا، گوتوروب،
یولا دوش دولر، آز گئتدیلر؛ او ز گئتدیلر؛ دره - تپه، دوز گئتدیلر ...
نه گول لرین، گول ائیله دیسی واریدی، نه بول بول لرین، بايرام ائیله دیسی
... بیر يانى سازلىق سامانلىق، بيريانى توزلوق دومانلىق ! گاه
 يولچولار دان، يول سورو شوب، گاه کاروانلارلا دوشوب، قالخیب،
دولاشیب، قونوشوب، دانیشمیش دیلار؛ آننى لاریندا، يازىلما میشدی،
و کیم اولدوق لارینى، ائل عالم نه بیلیردى .

کیمی فلاكتدن، شیکایت ائیلیردى : "اک دیسیمیز گوئیه رمیر،
تیکدی سیمیز، بیتمه بیر " دئیه ... ؟
کیمی، سارايدان، شیکایت ائدیردى : " وزیرلر او ز کوپه له رینى
دولدور ماغا، باشلاسیب لار، پادشاهین گوزو، بونلاری گورمه بیر
" دئیردى ...

بىرىيده، درد اوستونه، درد قالانميش، قىرخ حرامىلىرين
الىيندهن: ... إىى، داش اولسادا، داياماز بونلارا. آيريسىنى ئىشيتىمە يە،
وداها سىنى، دىنلە مىھ، اورك دايما نىز مىگر ؟
دۇنوب گلنده، يول اوستوندە، بىر دوكان، دوكانىن اىچىنده، بىر
حصیرچى بابا گوردولر؛ بابا حصیرين اوستونه، حصیر تكىن
سرىلىمىشىدى، بارماقلارى درزى ماشىنى كىمى ايشلە يېردى؛
پادشاه لا، وزىر، باشىنин اوستونه گلىپ، دوردولار، آممە، او آدام
باشىنى قالدىريپ، باخمايىپ اوز اىشى ئىلە، چالىشىردى
پادشاه بىر آز باخدىقدان سونرا، اونلا قونوشماق قصدىلە،
دانىشماغا باشلادى :
- حصیرچى بابا؛ نه اوچون، بو حصیرين اوستونه حصیر تكىن،
سرىلىپ سن؟ دونيانىن اوستو وارسا، آلتى دا وار؟
بابا دئىدۇ: ئىلە يىم، اون اىكى مى، او تو زايىكىمە، چاتدىرا
بىلمىرم.

- پادشاه دئىدۇ: ائيلە دە تز قالخايدىن !

- او آدام جاواب وردى: تىز قالخايدىم، آممە ائيلە ياراتدى

- پادشاه : بس سنه بير قاز گوندَرَسَم يولا بيلرسن ؟

گُويiden نه ياغدي دا، يئر قبول ائتمه دى ... حصیرچى بابا دئدى.

بو اوستى اورتولو، سوزلردن سونرا، حصیرچى بابا يشە أوز

ايشىينىن اوستونه، أىيلميش، و چالىشماغا باشلادى .

پادشاه ايله ده، وزير يولادو شدولر .

- دَرَهَلَرَدَن يىل كىمى، تې لردن سئل كىمى، گئچىب سارا يا

طرف دو ندوڭر.

بىر ئىچە گوندىن سونرا وزىر دئىپ : "پادشاهيم؛ حصیرچى بابا
 اىلە نە مەھەر قۇنوشدوز؛ اىلە من او اوستى اورتولو سوزلىرىن معناسىن
 بولمە دىم "دئىنهندە. پادشاه قاشلارين چاتىپ بئيلە سوپىلە دى: "آى منىم
 وزىريم؛ وزىر دئدىگىن، ايسانلارين قلبىندن گىچە نى؛ گۈزلىرىندن
 اوخويار؛ بو بىر جوت سوزە، بئيلە بىر معنا ورمە دى يىز، نە جور اولور،
 دوغرو سو ياراشدىرا بىلمە دىم سىزە ؟ ياخچى سى بودور، يول،
 يورقۇنلۇرغون، دئمە يىن، ايندى دونون حصیرچى، بابا يا طرف،
 اولب دئمە دن، لب لېنى آنلىان بىرى سى ايدى، نەھەر دانىشدىغى مىزى،
 نە معنا لارا چاتدىغى مىزى، بىر بە بىر سوروشون اويرە نىن و بىلمك
 آيىب دئىيل، اويرەن مە مەك آيىب دور!

"عاقىل سىز باشىن آياق چىكىر جزايسىن "

قوجا وزىر، يوككوشلاردا، قان تۈركە رك، ائنىش لىرده دىرنەق
 سوکەرك، حصیرچى بابا يا يېتىشدى .
 - وزىر سوپىلەدى، سالام حصیرچى بابا ،
 - حصیرچى بابا دئدى : "ھەلە سالام سونرا يا قالسىن، ايشيم وار،"

- وزیر دئدی: "بیرشئی دانیشا جاقیدیم سیزه"

- حصیرچی بابا دئدی: "دانیشا جاقینی کور پیشی یه دانیش"

وزیر باخدی کی بو آدام، قاباخکی آدام دئیل؛ او ز او زیله "من
ایندی بو آتون آچارلا اونون آغزین آچارام！" دئیب، بیر کیسه آتون
آتدی اونون قاباغینا.

حصیردن باشینی قالدیریب ... "نه دانیشماق ایستیرسن بابا ایله؟"

وزىر دئدى : حصیرچى بابا يادىندا؟ بير گون يولوموز دوشموشدو سىزه، يانىمدا دا، ياشلى باشلى، محترم بير آقا وارىدى، بعضى سوزلر، تە كرله يىب اونونلا دانىشدىز. من بو نلارى بير معنا يا يورا بىلمە دىم، او سۆز لرىن معناسى نە اولا بىلر؟

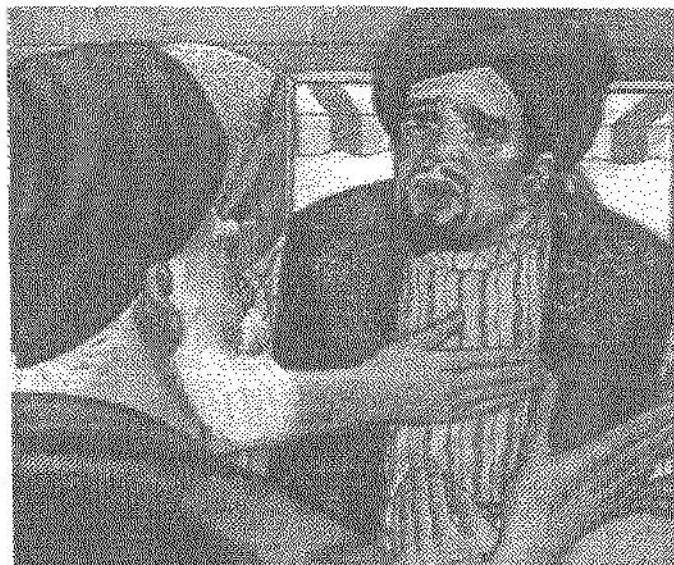
او آقا گون گورموش، عومور گئچيتىمىش بير آداما بنزه يېرىدى، نە دانىشدىق، قونوشدوq ترتىب ترازىلە قونوشدوq، او منى آنلادى مندە اونو، نە جور اولدو دا سىز آنلايا بىلمە دىز بونو؛ عاقلىزى پىنير چورك ايلە يئمە مىشىدىز؟! بابادئدى.

- وزىر جاواب وردى: "عاقلىمى پىنير چورك ايلە يئمە دىم، آمما من كتابى او زوندن او خوماغا، عادت إيلە مىشم، او جور اوستو اورتولو سوزلرە، بير آچار تاپا بىلمە دىم، يوخسا قونوشما لارىزى بوگون كى كىمى قولاغىمدا او ولدن ساخلامىشام، او سۇز، "نە دى بو حصیر اوستونە حصیر كىمى سريلىپ سن؟ دونيانىن اوستو وارسا آلتى دا وار،" دئىه، بير اوچوتمالى سوز دئىيل؟ بو نە دئمە يە گلىر؟!

بابا دئدی : بو سُوزَلَه مَنَّه لَابْ تُوكُونْدو او؛ لَابْ تُوكُونْدو؛ نَه دَى بو قَدَرْ اِيشْ گُورُوسَنْ، دُونِيَا نِينْ او سُتو نُونْ
حصیرلَه اِيسْتِيرْسَنْ دُوشُويَه سَنْ؟

- انسان چالىشما سىنى دا بو لمه لىدى: بىر گون بو تورپا غىن
آلتينا گىرمىيە جَكْ سىز مَكْ؟ دِئْمَكْ اِستَه دَى، آنلا دِيزْ؟!

- آغزىن وار اولسون حصیرچى بابا، سوزونى ايندى آنلا ديم
آمما بىرى وار كى، او آقا بىلە دئىننە سىزە، دونوب بىلە دِدِيزْ : "نه ائدِيم
اون ايكييم، او توز ايكييم يېتىشمير! "من بو سووزى دە، معنا ائدە
بىلمە ديم، نه معناسى وار بونون؟!"

حصیرچی بابا جواب وئردى: الهى، آتام، سوز تک اولماز جوت اولور، او بويوك عاقيل لى آدام نه دىيە، او زومى بو قدر ايشه وردىم، دوشونونجه، مندە: "نه ائلە يىم أون ايكىم او تو زايکىمە، يە تىشمىر. " دئدىم - بونو، آنلاماغا نە وار".

"گوندە اون ايکى ساعت دوروب، راحتلىق ائلە مە مىش چالىشىرام، آمما يئنە دە گىچىنە بىلمىرم: ألىمە گىچن او تو زايکى دىشىمە يە تىشمىر." دئمك ايستە دىم، ايندى هانسى دالا، داش آتدىغىمى آنلا دىن؟!

دئىنجە، وزىرىن بارماقى آغزىندا قالدى و بئلە دئدى: "آغزىن وار اولسون حصیرچى بابا، اليقى اليقىنە آنلا دىم آمما، بىر سوزدە سورو شاجاقام." دئميش.

آمما حصیرچى بابا، بىر سوز دئمە مىش، يىنە أىيلىپ حصیرىنى تو خوماقا باشلايىب. وزىر بىر داها سوروشدو.

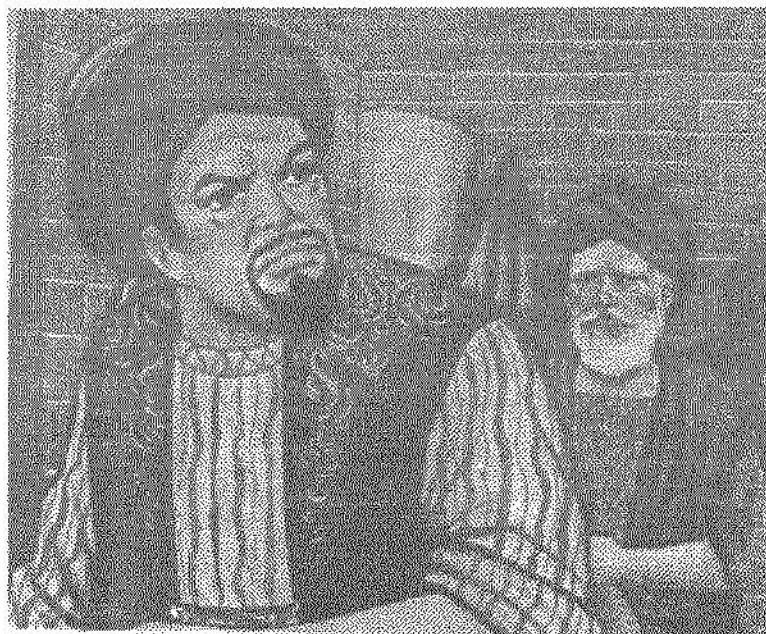
آمما حصیرچى بابا، او زونو إشىتمە مزلىگە ويردى، وزىر گوردو كى اولا جاق ايش دئليل، بىركىسە داها آتاننان سونرا؛ حصیرچى بابا، حصیرىندن باشىنى قالدىردى و دئدى: "داها نە سورو شاجاقسان آتام؟"

وزير دئدى، حصیرچى بابا، باشىزى آغريدىرام، آمما، سىز، اون
ايکيم، او توز ايکيمه يه تىشمىر دىيندە، او آقادا سىزە، "تىز قالخاردىز!"
دئدى، بو سوز نە معنا ورير؟

او محترم آقا، هر شئى ئىنجه أىيرىپ سفت تو خوما سىنى
بىلىر، ايکى أليله بير باشىمى گىچىندېرە بولمە دىيىمى آنلىا ندا؛ "تىز
قالخايدىن "دئدى، بو سوز ايله دە، تىز إولنسە يدىن ايندى او شاقلارىن
يه تىشدەردى، بىر ايشين قولپۇن داندا، اونلار توتايدى، گول كىمى
گىچىنىپ گىدە ردىز. بولمۇرم بودا عاقلىزا گلدى؟ قاندىم حصیرچى
بابا، قاندىم، دوغۇدان نە قدر اينجه أىيرىپ سفت تو خوموش بىزىم
آقا... آمما، سىزىن دوشۇنمه بىزە بىر سوز يوخ؛
- دئمە لى داها يو خدى.

- وزير دئدى: او بىلە دىيندە، سىزدە چوخ گوزل جاواب وردىز؛
"تىز قالخىدىم آمما، ائلە ياراتدى!" دىيە ... نە يالان دئمە لى يم، بونون دا
آلتيندان دورانمادىم، نە دئمە گە، گىتىردىز بو سوزۇ؟
حصیرچى بابا دئدى: "اللهى، آتام؛ سوزۇن آلتين او ستونه
باغلارسان، نە دئمە گە گىتىر دېغىمى ايندى آنلارسان،"

- بو سوزله او نا : "تز اولنديم آممما، ورَنَ اللَّهُ، او غول إولاد
ورمهدى، بير قيزيم اولدى، اُدا اره گتدى، إيله اولدى " دئمك ايسته
ديم ؛ ايندى غيرى يوخ، فيكر إيله بيرم دوشوندوز؟"
وزير اونون سوزه گتىمەيىن يولون تاپمىشىدى، بير كىسە داھا
آلتون آتدى قاباقينا، بابا سايما دى، بير كىسە داھا آتدى، او گنه
دېنمهدى، بير كىسە داھا آتماق همى، بابا حصىردىن با شىنى قالدىرىب،
دئدى : " دَدَه يِيم داھا سوروشاجاق لارين قورتولمادى؟"

- وزیر دئدی: " قورتولور بابا قورتولور؛ بو دئدیم دئدی لرین سونونو، نه جور قور تارديز؟ دوکاننان چيخار کن بيزيم آقا، دامنان دوشر كيمى بير سوز بورا خدى، آمما بير قولاغيمدان گيردى، بير قولاغيمدان چيخدى، او نه سويله دى سيز نه جاواب وردىز؟

- حصیرچى بابا جاواب وردى: "الله، دَدَه يِيْم، نه سوى لوېھجىك، او حالدان آنلىيان بيرآدام اوغول اوشاقىمى، اولمادىغىنى آنلايىنجا، دئدی - سنه بير قاز گوندە رسم يولا بىلەرسن؟"

- قاز ! گوز !؟

- بولدو يومە قىدر، قوش بىشىنلى دئىيل سيز؛ يا آچيق بير سوز دئىيم: " سنه قازا بىنzer آنلامىيان بير آدام گوندرسم، بير آز توكونو، تە له گىنى يولا بىلەرسن. يعنى دونيا مالىندان بير شئى قوپار دا بىلەرسن؟"

- دئمك ايسته دى، مندە "گويدن نه ياغار، ير قبول إتمَز! دئىيە، جاواب وردىم و قبول إيلە دىم. سنين آنليا جاقينا، من بير گونه بير گون، كيمسە نين بيرتە له گىنە، پولونا، توخوندوم ؟ آمما بو جور بير ابىال، آنلاماز آدام گلسە اوزى، توكونى، تە له گىنى توكسە، نه إيلە مك، ياغان ياغيشا ياغما دئمك اولار مگر ؟

هانسى باغرى يانىخ تورپاق، گويدن رحمت اىسته مزا!

"دئديم."

- دوغروسو او حورمتلى كىشى، سوزونون اوستونونه دوران بير آدامىدى، او اليىندن گله نى، منده دىليمىدەن گله نى إيله ديم، ابتال قاز يولوندو، قوشما بنزه دى! دئيب وزيرين اوزونه، بير عجايىب باخمامغا باشلاادى.

حصیرچى بابانىن بئيله باخيمىندان سونرا، قارا وزيرين اوزى، قاپ قارا، قارالدى و سارا لدىقجا سارالدى، و سونرا دئى : "إى حصیرچى بابا؛ ندى إيله بير عجىب باخىر سىز و تې دن ديرناقا، مئه ساى سا لىب سىزا؟ دىلى نيزين آتىنىداكى نه دى، مىگر؟! إى ي. ابتال قاز ..."

دئمە يە قالما مىش، حصیرچى بابا: "لاب سوزون آچىقىن دئدىز، او زونوزه دئمە گە دىلىم گلمىر، آمما حيام باتسین، آچىق دانىشماغانى سئويرم. ابتال قاز يرىنه سىزى قرار وردى، او حورمتلى آدام سىزى گوندردى، گنه دە من بىر تە لە گىزە، توکوزه توخونماديم، آمما قانماز اولدوغۇنۇزا اينانمايىن، سىز اوزوز توک، تە لە گىزى توکلۇز.

"دئینجه قاراوزير ايلديريم ويريلميش آداما بنزه يېب، دئدى : "آمان حصیرچى بابا إلين آياغينا دوشدو، آلتى كىسه اوستونه آلتى سين داها وررم، قاز مثالى يولون دوغومو ئىتل عالم بىلمە سين، من پادشاهين وزيرى يم. " و چوخلى يالوارىب ياخارماغا باشلادى .

او زامان حصیرچى با با دئدى : "إى عاقىل لى پادشاهين؛ عاقىل سىز وزيرى، من آدامى گوزوندن تانيرام، داها، ايلك باخىشدا سىزىن ده پادشاهينىزى ده تانيدىم ، آمما من بير سېركوبە سى يم، هىچ كىسە

آغزىمى آچمادىم، يىنە دە آچمارام، قوخمايمىن، آمما گورن گوز،
 گوزلوك اىستە مز، سىز اوزوز، گوز قولاغ اولۇن اوزوزه، بىرده بىر
 بىلە پول منىم ايشىمە گلمز - و بىر كىسە آلتون يە تر، آرتارىئىلە،
 دوكانىمى، دز گاهىمى دوزتىك اوچون، دونيانىن اوستونە حصىر
 دوشوين دگىلم، بو بش كىسە نى آلين منىم اليمدن، و قايىدىب
 سۇيەيىن منىم دىلىمدىن: "سۇنن اوچاقلارى يىنى دَن يَا ندىرسىن ...
 مبادا بو سوز لرى، قولاغىزىن دالينا آتمايمىن، منىم قوشلارىم وار گلىپ
 خبر ورە للر، من قارىشىمارام، اوندا بوسىر كوبەسى داشار سۇنرا
 توکولر ..."

قارا وزىر درسىنى آلدى، اوتنا اوتنا، چكىلىپ گئىدى، آمما
 بىر اياغى گئتمىش او بىرىسى گئتمە مىش، بو فيكىرده ئىدى كى،
 پادشاهين اوزونە نە ساياخ باخاجاخ و نە اوزو ئىلە چىخاجاخ، اوونون
 اورا سىنى نە سىز سورۇ شون نە دە من دئىيم، او گونون اوستون دَن،
 اوچ گون گئچمىش گئچمە مىش، اوچ آتلى حصىرچى بابا نىن قاپىسىنا
 گىلدى، سالام صاباحدان سۇنرا، اونلارىن بىرى دئىدى : "حصىرچى
 بابا، گونلرىن بىرىنده پادشاهى مىز سىزە بىر أبتال قاز گوندرمىشىدى،

سیزده الیز وار اولسون، اوونون توکونو، ته له گینی یولموسوز، آمما بیر
ياخچى پىشمىشى اولا بىل مَز؛ سارايدان سىزى گوزلو يوللر."

دئينجه حصیرچى بابا اينا نماغىنى بولمه مىشدى، "الله خير
إِيْلَهُسِين "دِئِيب گتىردىك لرى سا مور كوركۇ گئىي نىب، چىدىكلىرى
گوموش يە هەرلى آتا مىنib، دره لردن سئل كىمى، تې لردن يئل كىمى،
گچە رك، گلىپ گورسون، ساراي شەرىيندە بىر آنا بابا گونى كىمى،
يىددى ياشىننان، يِتَمِيشَه قَدَر، هر كىمسە وار، يىغيشىپ مىدانما، شىلىك
ائىلە يېرلر... پادشاه آل بايراق قالدىريپ، توى طبىللر چالينا چالينا،
حصیرچى بابا يا سارى گلىپ. "گل منيم وزىرىم گل، بو دونيانى قلبىر
اوستونه قويوب، آلك إئيلە سەم، سەنин كىمى بىرىنى داها تاپا بىلمە رم،
سن انسانى گوزوندن تانيرسان، مندە سوزوندن تانيرام ، سوزوندن!
سوزدە قلىپىن آيناسى دور. وزىرلىك ياراشىسادا، آنجاق سەنە ياراشىر..

ایندی خزینه مین آچاری، بِرَدَن گُويه قَدر، سیزین إذنیزده،
کوربو لر دوزلدين، گلسين گئچیلسین ... چشمها لر دوزلدين، شربت
تکین، ایچیلسین. داهما نه إیلیه بیلسن بو مملکتین او زونو بیر
گولدoron، دونیا آخرت او زون آق اولسون، ای منیم آق اوره کلی
وزیریم ... پادشاه دئدی.

حصیرچی بابا، آق وزیر اولوب، وزیرلیک یرینده دوراننان
سونرا نه کوپه سینی دولدوردو، نه ده بیر گنجه چوورمه يى، گنجه نى

حصیرچی بابا، آق وزیر اولوب، وزیرلیک یریندە دوراننان سونرا نه کوپه سینى دولدوردو، نه ده بیر گنجە چوورمه يى، گئجه نى گوندوزه قاتاراق، مملکت ده ائيلە بىر دىرى لىك، دوزنلىك ياراد مىشىدى كى، گورن لرين بارماقى آغزىندا قالمىشىدى، پادشاهدا سېۋىن جىلىگىيندن سىئران إديردى. يازانلاردا يازىب، داستان ائيلە دىلر، هامى دا، مورا دينا يە تىشىدى .

گويدن اوچ آلمادوشدى، كيمىن نه مورادى وارسا، اونون

سون

^۱ باشىنا...

۱— بسو يازما، افلاطون گۈنىن يازدىغىستان فايدالانىب.

چاپ: اول

Lahra Ahemadah

HASIR CHI BABA

قاری نه گئھے ناغیل دیندہ

کولک قالخیب، قاب باجانی دویندہ

قرود گئچنین شنگلیسین ییندہ

من قاییدیب، بیردہ او شاق او لایدیم

بیر گول آچیب، او ندان سورا سو لایدیم

شابک: ۹۷۸-۹۳۴۲۵-۹۳۳۷۶-۰-۸

ISBN: 964-83376-0-8

النشرات فماقوش

